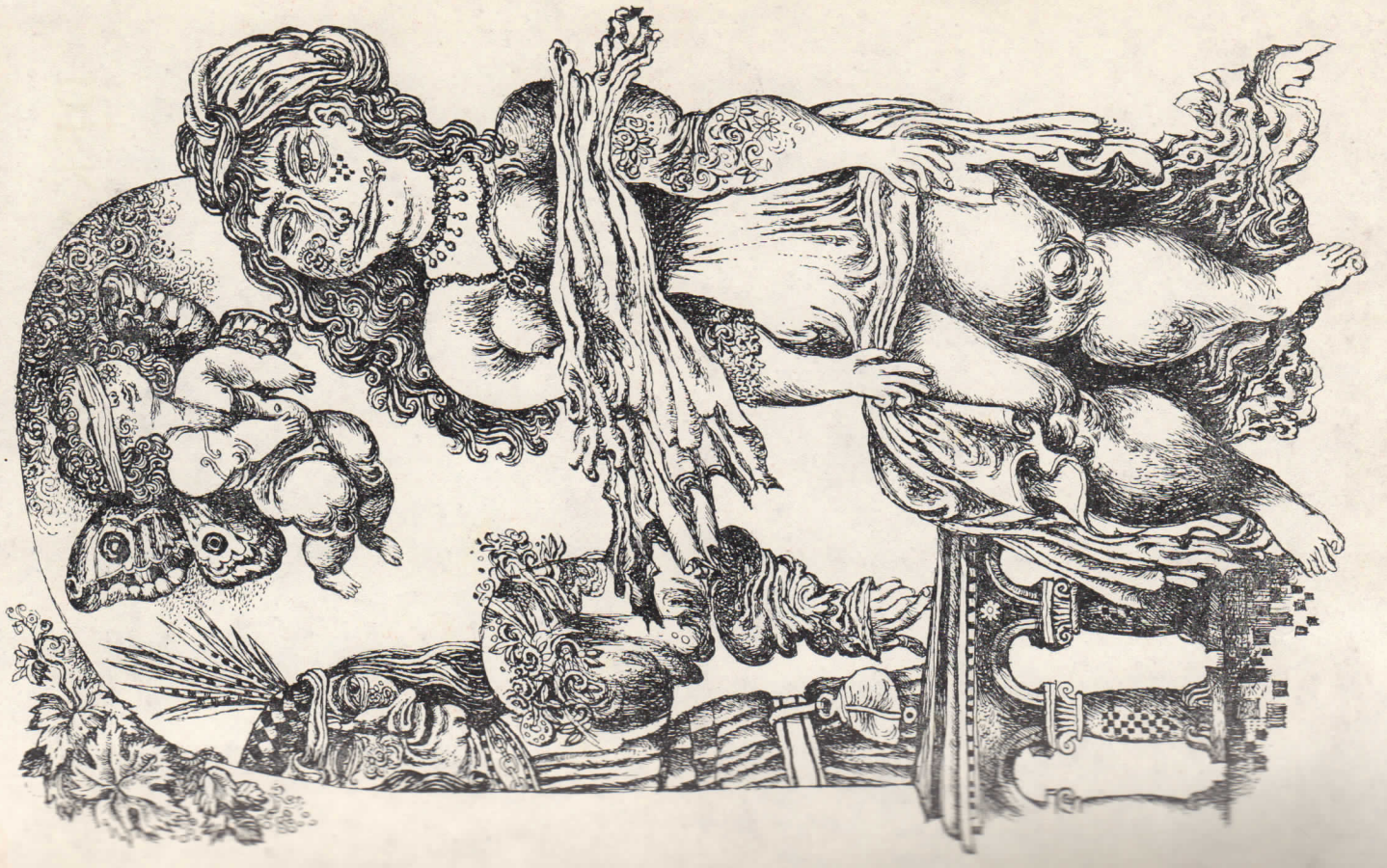

DEKAMERON I.

Začína sa kniha, nazvaná Dekameron, pomenovaná aj Princ Galeotto, v ktorej je sto noviel, čo si cez desať dní rozprávalo sedem žien a traja mladí muži.

Preložil dr. Mikuláš Pažitka Verše prebásnil Ivan Štrpka

Translation © dr. Mikuláš Pažitka 1967

Úvod

Je v ľudskej prirodzenosti, že cítime s trpiacimi; i keď súčiť čakáme od každého, požadujeme ho predovšetkým od tých, čo už niekedy potrebovali útechu a dostali ju. Jedným z tých, čo potrebovali útechu, vážili si ju a mali z nej radosť, bol som i ja. Od svojej útlej mladosti až podnes ma rozpaľuje veľká a ušľachtilá láska, možno väčšia, než sa patrí na môj nízky pôvod, ako by sa to niekomu mohlo zdať, keby som o nej rozprával. Niektorí rozvážni ľudia ma síce za to pochválili a moja dobrá povest' vzrástla u nich, keď sa o tom dozvedeli, no ja som pre túto svoju lásku veľmi trpel, pravda, nie preto, že by bola milovaná pani ku mne ukrutná, ale preto, lebo

neskrotná túžba roznieťla v mojom srdci strašný oheň. Táto túžba ma často vyviedla z pokojných medzí a spôsobovala mi veľa rás mnoho zbytočných ťažkostí.

Keď som takto trpel, milé dohovárание a chvályhodné utešovanie mnohých priateľov mi bolo veľkou úľavou a svätosväte verím, že ma zachránili pred smrťou. No tak rozhodol Ten, ktorý je nekonečný, a dal nemenný zákon, aby všetky pozemské veci boli konečné. Tak sa stalo, že aj moja láska, horúcejšia ako ostatné, ktorú nemohla zlomiť či oslabiť nijaká sila vôle, rady, strach z hanby alebo nebezpečenstvá, ktoré mi pre ňu hrozili, napokon sama tak pohasla, že mi zostala v srdci iba radosť, akú cíti človek, ktorý sa pri plavbe nepúšťa ďaleko od brehu. Teraz keď prestal všetok zármutok, cítim, že zo všetkých hrôz ostali mi len príjemné spomienky.

Čo aj moje trápenie pominulo, nezabúdam na všetky dobrodenia tých, ktorí mi boli naklonení a cítili so mnou v mojom súžení, ba myslím si, že spomienku na to zahladí iba smrť. Nazdávam sa, že zo všetkých cností najväčšmi treba pochváliť vďačnosť a najväčšmi treba odsúdiť nevďak, preto som sa rozhodol, aby som sa nezdal nevďačným, že teraz, keď sa už cítim voľný, vynasnažím sa, aby som podľa možnosti priniesol uľahčenie, ak už nie tým, čo mi pomáhali — tí ho ako rozvážni a šťastní ľudia ani nepotrebujú — aspoň tým, ktorým sa to zide. Moja pomoc a útecha — ak to takto chceme nazvať — nie je azda taká, akú by potrebovali. Jednako sa mi zdá, že by som sa mal s ňou poponáhľať ta, kde ju najväčšmi potrebujú a kde bude najužitečnejšia a vítaná.

Či môže niekto vyvrátiť, že útechy, nech sú už hocijaké, treba dávať skôr pôvabným paniam než mužom? Ony totiž vo svojom krehkom srdci skrývajú ľúbostné plamene, lebo sa boja a sú hanblivé. A skryté sily majú oveľa väčšiu silu ako city prejavené. To dobre vedia tí, čo to skúsili. A pretože sa ešte musia podriaďovať túžbam, želaniam, rozkazom otcov, matiek, bratov a manželov, väčšinu času prežívajú medzi štyrmi stenami svojich izieb, kde nečinne vysedávajú a mimovoľne im v hlave víria všelijaké myšlienky, ktoré sú nie vždy veselé.

A keď nejaké vrúčne prianie vyvolá v ich srdci smútok a nepokoj, musia znášať útrapy, kým ich nezaženú iné myšlienky. A ženy nevedia tak znášať útrapy ako muži. Zafúbení muži si celkom inak počínajú, ako sa o tom zjavne môžeme pre-

svedčiť. Ak ich trápi nejaká ťažká myšlienka alebo smútok, poznajú veľa spôsobov ako si pomôcť. Ak chcú, majú veľa možností: vyjsť si von, počujú a vidia veľa iných vecí, poľujú na vtáky, lovia zver, chodia na rybačku, jazdia na koni, hrajú sa či obchodujú.

Každá z týchto vecí vie upútať ich myseľ, a to buď čiastočne alebo úplne, a zbaví ich aspoň na čas smutných myšlienok. Jedna alebo druhá prinesie potešenie alebo zmierni zármutok.

Aby som teda aspoň čiastočne napravil hriechy osudu, ktorý je skúpy na pomoc práve tam, kde už ubúda síl, ako to vidíme pri nežnom pohľaví, a aby som poskytol pomoc a útechu tým, ktorí milujú (lebo tým druhým stačí, keď majú ihlu, vreteno a kolovrat), chcem vyrozprávať sto noviel, rozprávok či podobenstiev alebo historiek, môžeme ich tak či onak nazvať, ktoré si v priebehu desiatich dní nedávno vyprávala počestná spoločnosť siedmich žien a troch mládencov, keď mnohí umierali na mor, a pridám aj niekoľko piesní, ktoré tie panie spievali pre svoje potešenie.

V týchto novelkách nájdeme radosťné i žalostné ľúbostné príbehy a mnohé dobrodružstvá, ktoré sa stali v nedávnych aj v dávnych časoch. Spomenuté panie si budú môcť z týchto žartovných príbehov, o ktorých sa tu vypráva, vziať poučenie a zabaviť sa, keď ich budú čítať, a môžu si vybrať, čomu sa musia vyhnúť a z čoho si vziať príklad. A verím aj to, že tieto príbehy zaženú každú nudu.

Ak sa tak stane (a nech to dá Boh), nech za to ďakujú Amorovi. Ten ma zbavil pút a dovolil mi, aby som sa postaral o ich zábavu.